

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Povědomí občanů ČR o Lisabonské smlouvě a zájem o ní

Technické parametry

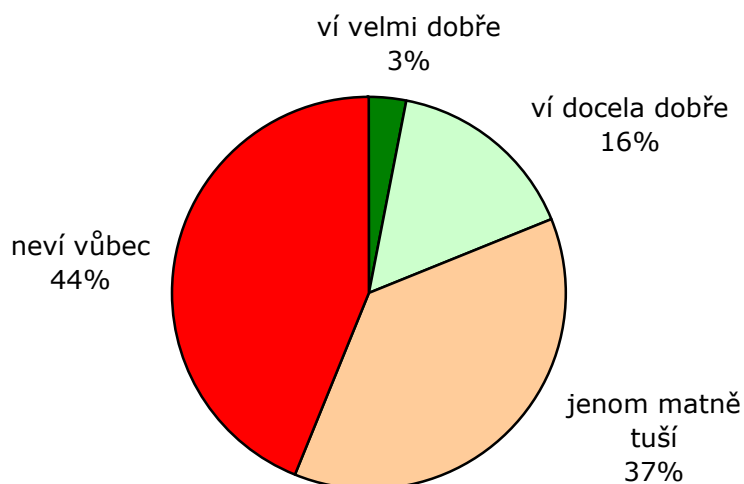
Výzkum:	<i>Naše společnost 2008, v08-04</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>7. 4. – 14. 4. 2008</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1018</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>EU.154, EU.155, EU.156</i>
Zveřejněno dne:	<i>26. května 2008</i>
Zpracovala:	<i>Paulína Tabery</i>

V dubnovém výzkumu věnovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) pozornost problematice Evropské unie. V rámci tohoto bloku byly položeny i tři otázky týkající se Lisabonské smlouvy. Bylo zjišťováno, zda lidé vědí, co tento pojem označuje, zda pociťují dostatek či nedostatek informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy a zda se o smlouvu zajímají.

Povědomí o tom, co pojem Lisabonská smlouva označuje, by se dalo charakterizovat jako nepříliš velké.¹ Více než dvě pětiny (44 %) lidí deklarují, že vůbec neví, co tento pojem znamená. Další téměř dvě pětiny (37 %) obyvatel projevují velmi povšechnou znalost pojmu, přiklonily se k variantě odpovědi „jenom matně tušíte“. Dobrou znalost toho, co znamená pojem Lisabonská smlouva, uvádí zhruba pětina (19 %) občanů (viz graf 1).

¹ Znění otázky: „V poslední době lze v diskusi o Evropské unii zaznamenat pojem „Lisabonská smlouva“. Víte, co tento pojem označuje?“ Varianty odpovědí: víte to velmi dobře, víte to docela dobře, jenom matně tušíte, nevíte vůbec, co označuje.

Graf 1. Povědomí lidí o tom, co označuje pojem Lisabonská smlouva

Co se týče rozdílů v povědomí o tom, co pojem Lisabonská smlouva označuje, z hlediska sociodemografických charakteristik jsou významné diference mezi muži a ženami. Muži častěji než ženy tvrdí, že jsou obeznámeni s tím, co tento pojem znamená (23 % muži : 14 % ženy), a zároveň méně často podle svých slov vůbec nevědí, co je Lisabonská smlouva (36 % muži : 52 % ženy). Rovněž se projevuje vliv vzdělání – čím vyšší dosažené vzdělání lidé mají, tím častěji deklarují dobrou znalost toho, co je Lisabonská smlouva.

Tab. 1: Povědomí lidí o tom, co označuje pojem Lisabonská smlouva (rozdíly podle vzdělání v %)

	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
dobře ví („ví velmi dobře“ + „ví docela dobře“)	8	14	23	44
jenom matně tuší	23	39	42	43
neví vůbec	69	47	35	13

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Rozdíly v povědomí o tom, co je Lisabonská smlouva, se objevují i podle postoje k Evropské unii, konkrétně podle názoru, zda je členství České republiky v Evropské unii dobré či špatné. Lidé s pozitivním vztahem k Evropské unii, tedy ti, co si myslí, že členství je dobrá věc, vyjadřují častěji povědomí o Lisabonské smlouvě. Občané, kteří zastávají negativní postoj k Evropské unii, zase častěji než ostatní neví vůbec, co pojem Lisabonská smlouva označuje. Obyvatelé zastávající neutrální názor v otázce, zda je členství dobré nebo špatné, nevykazují vyšší míru povědomí o Lisabonské smlouvě, avšak zároveň méně často než lidé s negativním postojem volí odpověď, že vůbec neví, co je Lisabonská smlouva.

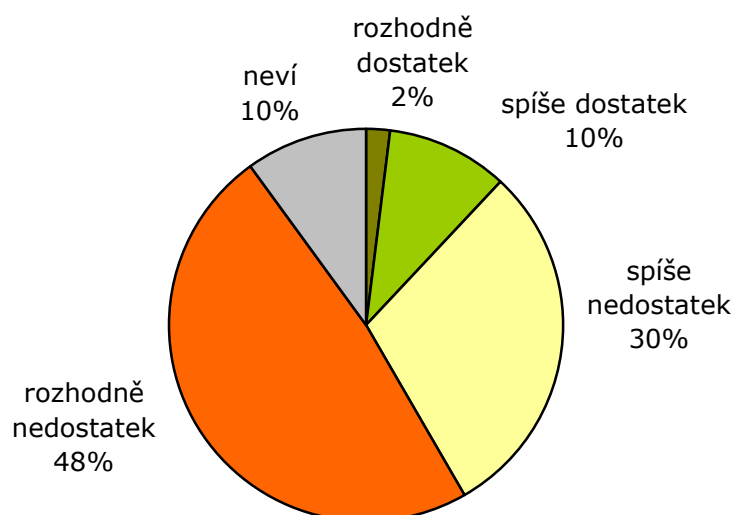
Tab. 2: Povědomí lidí o tom, co označuje pojem Lisabonská smlouva (rozdíly podle názorů na členství ČR v EU v %)

	členství ČR v EU je v současnosti dobrá věc	členství ČR v EU je v současnosti ani dobrá, ani špatná věc	členství ČR v EU je v současnosti špatná věc
dobře ví („ví velmi dobře“ + „ví docela dobře“)	27	14	13
jenom matně tuší	42	39	22
neví vůbec	31	47	65

Pozn.: Procenta ve sloupci.

V kontextu malého povědomí o Lisabonské smlouvě nepřekvapí, že více než tři čtvrtiny (78 %) obyvatel deklaruje nedostatek informací o dění ohledně smlouvy,² přitom téměř polovina (48 %) lidí vidí nedostatek jako zásadní (varianta odpovědi „rozhodně nedostatek“). Pouze 12 % občanů má podle svých slov dostatek informací o Lisabonské smlouvě (viz graf 2).

Graf 2. Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy

Zásadní roli při pocitu informovanosti hraje vzdělání: čím vyšší dosažené vzdělání, tím větší podíl lidí tvrdí, že má dostatek informací o Lisabonské smlouvě. Avšak i v té nejinformovanější skupině, ve skupině vysokoškolsky vzdělaných lidí, většina (67 %) deklaruje nedostatek informací, dostatečně informovaná se cítí být třetina (31 %).

² Znění otázky: „Lisabonská smlouva má upravit fungování úřadů Evropské unie (např. Evropského parlamentu, Evropské komise), jelikož bylo do Evropské unie přijato v posledních letech mnoho nových členů. Máte o dění ohledně Lisabonské smlouvy dostatek nebo nedostatek informací?“ Varianty odpovědí: rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek.

Tab. 3: Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle vzdělání v %)

	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
dostatek informací	4	8	13	31
nedostatek informací	76	84	80	67
neví	20	8	7	2

Pozn.: Procenta ve sloupci.

V případě pohlaví se rozdíly v hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy ani tak neprojevují v tom, že by ženy pociťovaly výrazně větší nedostatek informací, ale v rozhodnosti odpovědi, jelikož ženy o něco častěji volí krajní variantu „rozhodně nedostatek“.

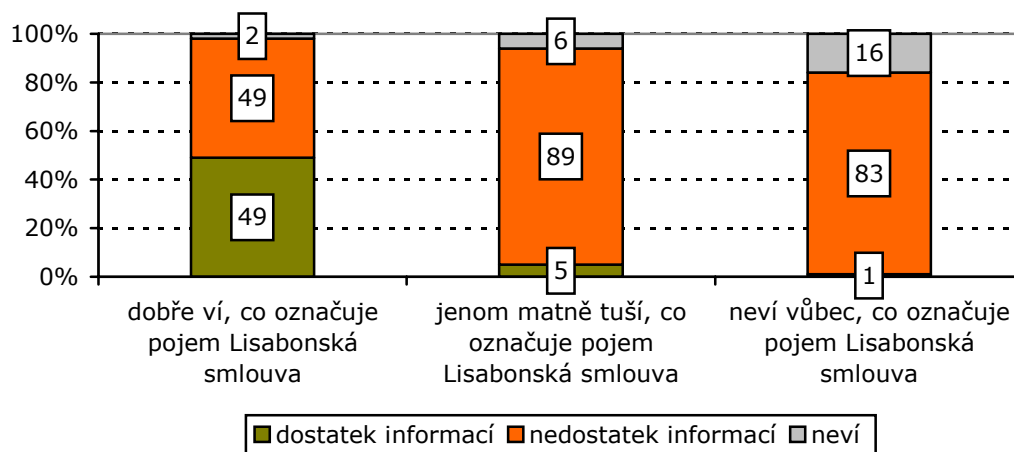
Pocit informovanosti je rozdílný i podle vztahu k Evropské unii, konkrétně podle mínění, zda je členství dobrá nebo špatná věc. Obyvatelé vyjadřující názor, že členství v Evropské unii je dobrá věc, ve větší míře pociťují dostatek informací, byť i v této skupině je to zhruba pětinnový podíl.

Tab. 4: Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle názorů na členství ČR v EU v %)

	členství ČR v EU je v současnosti dobrá věc	členství ČR v EU je v současnosti ani dobrá, ani špatná věc	členství ČR v EU je v současnosti špatná věc
dostatek informací	19	8	4
nedostatek informací	74	83	84
neví	7	9	12

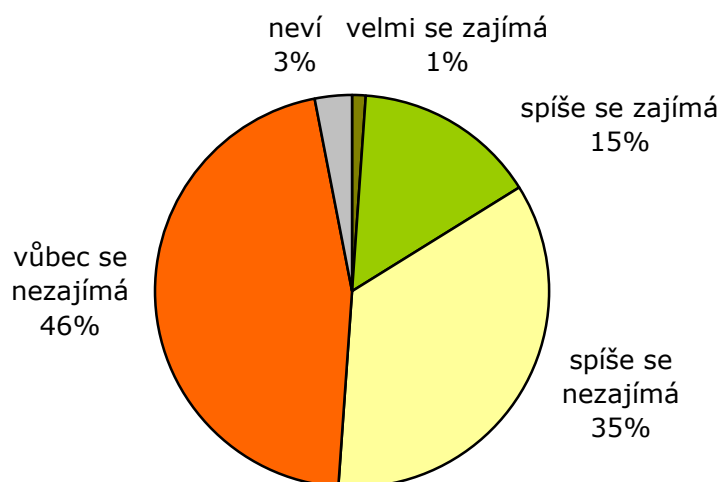
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zajímavý je pohled na dostatek či nedostatek informací z hlediska toho, zda lidé ví, co pojem Lisabonská smlouva označuje. I u těch, kteří vědí, co je Lisabonská smlouva, zhruba polovina deklaruje nedostatek informací, u ostatních je tento podíl značně vyšší (viz graf 3).

Graf 3. Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle povědomí o pojmu Lisabonská smlouva)

S poměrně malým povědomím o tom, co je Lisabonská smlouva, a s deklarovaným nedostatkem informací koresponduje i nevelký zájem obyvatel o dění ohledně smlouvy.³ Většina lidí o Lisabonskou smlouvu neprojevuje zájem (81 %), přičemž 46 % se o smlouvu osobně nezajímá vůbec. Naopak zájem deklaruje 16 % občanů (viz graf 4).

Graf 4. Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy

Podobná situace jako u informovanosti je i u zájmu a nezájmu o dění ohledně Lisabonské smlouvy. V tomto případě ženy projevují jen o něco méně zájmu než muži. Rozdíl je také viditelný v tom, že ženy se častěji kloní ke krajní variantě „vůbec se nezajímá“. Zde také hraje významnou roli vzdělání. S vyšším dosaženým vzděláním výrazně stoupá osobní zájem o dění ohledně smlouvy, přičemž u vysokoškolsky vzdělaných dosahuje zhruba dvoupětinového podílu (39 %).

Tab. 5: Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle vzdělání v %)

	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
zajímá se	6	12	19	39
nezajímá se	88	85	79	59
neví	6	3	2	2

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Projevují se také rozdíly podle názoru na členství České republiky v Evropské unii. Lidé, kteří si myslí, že členství je dobrá věc, ve větší míře projevují zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy, i když i v tomto případě je podíl zajímavých se pouze čtvrtinový.

³ Znění otázky: „Nakolik se Vy osobně zajímáte o dění ohledně Lisabonské smlouvy?“ Varianty odpovědí: velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.

Tab. 6: Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle názorů na členství ČR v EU v %)

	členství ČR v EU je v současnosti dobrá věc	členství ČR v EU je v současnosti ani dobrá, ani špatná věc	členství ČR v EU je v současnosti špatná věc
zajímá se	26	10	9
nezajímá se	72	88	88
neví	2	2	3

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zájem či nezájem o Lisabonskou smlouvu je pochopitelně výrazně odlišný u lidí, kteří vědí, co tento pojem označuje, a u těch, jejichž povědomí je menší. Ve skupině lidí, kteří vědí, co je Lisabonská smlouva, jsou to téměř dvě třetiny (64 %), které se o dění kolem ní zajímají (viz graf 5). U lidí, kteří pouze tuší, co je Lisabonská smlouva, případně neví vůbec, co tento pojem označuje, je míra zájmu velmi nízká.

Graf 5. Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy
(rozdíly podle povědomí o pojmu Lisabonská smlouva)

